Ajastin

Sunnuntai **12.** lokakuuta 2008
41. viikko

Puh. (03) 615 1462, sähköposti: ajastin@hameensanomat.fi

Nimipäivät tänään:
Aarre, Aarto

Ortodoksisessa kalenterissa:
Antero, Kosma, Kuisma

Ruotsinkielisessä kalenterissa:
Valfrid

Nimipäivät huomenna:
Taina, Tanja, Taija

Ortodoksisessa kalenterissa:
Viljo, Armi

Ruotsinkielisessä kalenterissa:
Ebbe, Ebba

Aurinko nousee:
Helsingissä 7.53
Hämeenlinnassa 7.57
Utsjoella 8.13

Aurinko laskee:
Helsingissä 18.19
Hämeenlinnassa 18.19
Utsjoella 17.42

Päivän sana
(Matt. 16: 3-4)
Taivasta te kyllä osaatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä. Tämä paha ja uskoton sukupolvi vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki.

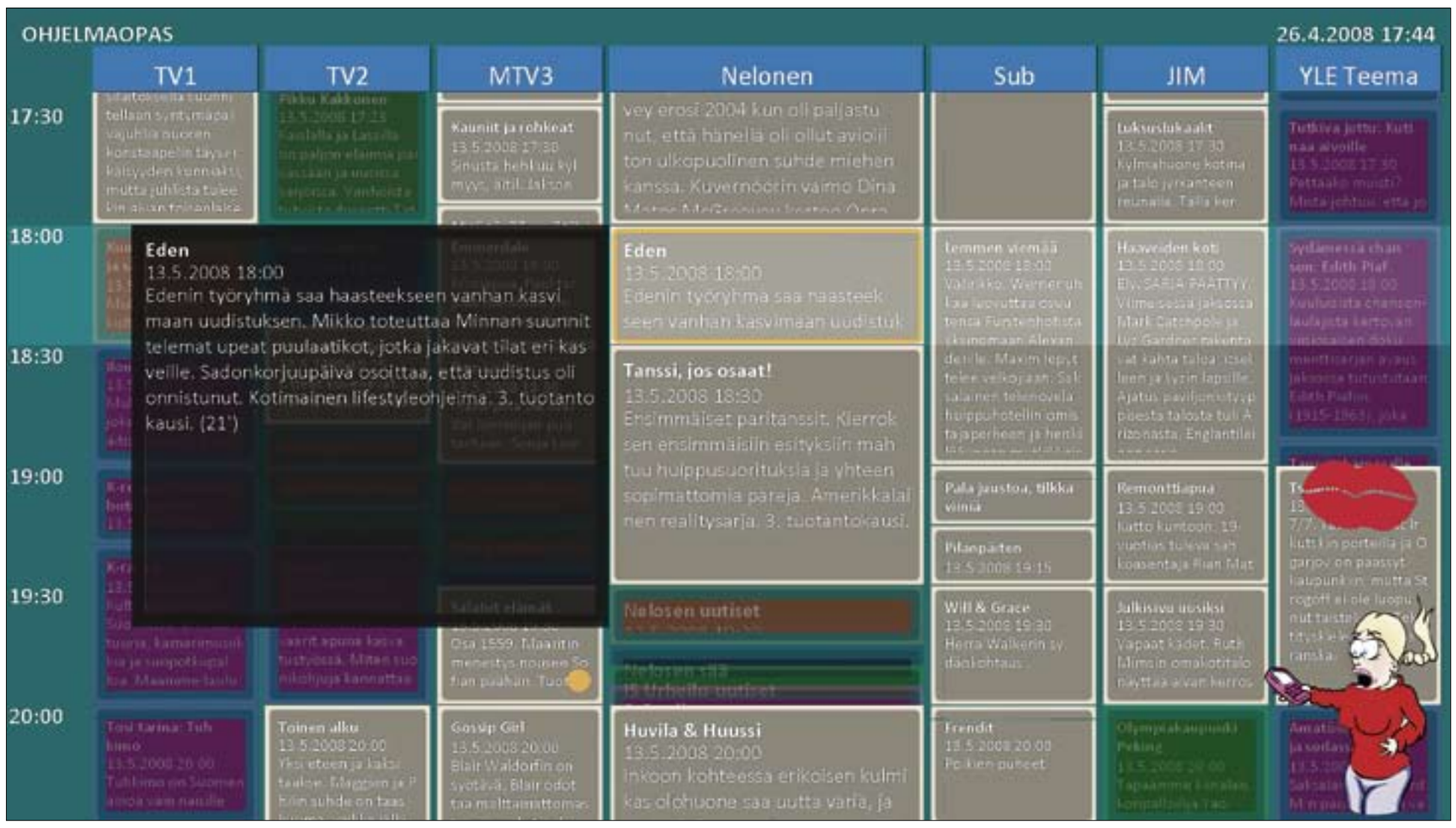

Ohjelmatietojen kanssa tulee juttuun kysymällä oman kännykän avulla kodin älykkäältä viihdekeskukselta, milloin suosikkiohjelma alkaa.

Kani sanoo: Mene lenkille!

Mediamuseo Rupriikissa esitellään muun muassa puheen ja eleiden avulla toimivia laitteita. Suurta osaa voi käyttää omalla kännykällä.

Tampere
Marika Riikonen

Terveelliset elämäntavat ovat sydämenasia valkoiselle muovikanille, joka kököttää aamiaispöytälavasteissa Mediamuseo Rupriikin uudessa näyttelyssä *UBI – Älyä arkeen*.

Kun kanin käynnistää, ilmoille kajahtaa nauhoitettu keskustelu, jossa kani muistuttaa muun muassa lämpimien aterioiden ja liikunnan tärkeydestä.

– Kaniin liitettyyn tietokoneeseen voisi tietysti ohjelmoida mitä tahansa. Nyt keskustelu on nauhoitettu, jotta periaate tulee selväksi, kertovat tutkija **Tomi Heimonen** ja tutkimusapulainen **Aleksi Melto** Tampereen yliopistosta.

Heidän näyttelyyn tuomansa neljä esimerkkisovellusta ovat kaikki yleisön kokeiltavissa. Kanin lisäksi esillä ovat puhetta ja eleitä totteleva kodin viihdekeskus, puhuva joukkoliikenteen reittiopas ja kännykän pientä näyttöä silmällä pitäen kehitelty hakukone.

Lisäksi voi kokeilla VTT:n suunnittelemaa ”tagia”, josta voi poimia tietoa omaan matkapuhelimeen.

– Tagin avulla voisi jakaa mitä tahansa tietoa. Esimerkiksi vaalijulisteisiin voisi laittaa tagiin lisätietoa ehdokkaista, huomauttaa tutkija **Outi Penninkangas** Rupriikista.

Kokeiltavien sovellusten lisäksi esillä on muun muassa palomiesten älyvaatteita.

Söpöliini välittää perheen viestit

Rupriikin kani jutustelee terveydestä, mutta se voisi myös aloittaa aamun esittelemällä päivän työmenot tai muistuttamalla muusta tärkeästä, kuten kaupassakäynnistä.

– Ei tarvitsisi mennä pöytäkoneen ääreen täyttämään lomakkeita. Vanhemmat voisivat jättää kanin välityksellä ohjeita lapselleen, Aleksi Melto perustelee.

– Ja onhan se söpö. Puoleensavetävämpi kuin harmaa laatikko, Heimonen lisää.

Kani valittiin myös siksi, että kuori, itse kani, on jo myynnissä. Tarpeellisin herkuin, kuten taginlukijoin ja langattomin verkoin varustettu teknoeläin löytyi verkkokaupasta.

– Tällainen kani on halpa ja siihen on helppo liittää tarvittava tekniikka. Hinta on tärkeä, koska tarkoitus on, että kuka tahansa voisi käyttää tätä, tutkijat sanovat.

Telkkari uskoo, kun sille sanoo

”Kodin viihdekeskuksen” eli älyllistetyn telkkarin kanssa voi kirjaimellisesti keskustella. Kaukosäätimenä ja puhelaitteena toimii oma kännykkä.

Tv-ruudulla seisovat koko päivän ohjelmatiedot, joista nyt pitäisi ottaa tolkku. Aleksi Melto ottaa avuksi äänitunnistimen.

– Nauhoita *Pikku Kakkonen*, hän artikuloi.

Laite tottelee. Punaiset huulenkuvat mutristelevat ruudunlaidassa. Laite osaa myös näyttää haluttuja ohjelmia, jolloin muut ohjelmatiedot katoavat sumuun ja esiin jäävät vain toivotut.

JOONAS MÄKINEN

Valkoinen kani on Tampereen yliopiston tutkijoiden mukaan söpömpi kuin harmaa tietokone, joten se lienee tervetulleempi aamiaispöytään pöpisemään.

Jos hermo kuitenkin katkeaa, kännykkää ravistamalla ruudulle pulpahtaa neuvontaruutu.

Mutta kuka puhuvia kodinlaitteita tarvitsee? Onko kaukosäädinkin jo liian vaivalloinen?

Tutkijat muistuttavat, että kohderyhmää eivät ole vain sohvaperunat, vaan esimerkiksi vanhukset ja näkövammaiset.

– Erityisryhmille on tärkeää tulla toimeen omillaan. Heille nämä apuvälineet merkitsevät elämänlaadun parantamista. Puhekäskyille löytyisi kotoa muutakin käyttöä esimerkiksi valojen sytyttämisessä.

Esillä olevista kapineista suurinta apua näkövammaisille voisi tarjoilla *Matkamies*. Nyt matkapuhelin muuttuu navigaattoriksi.

Käytännössä palvelu seuraa, missä matkaaja menee ja neuvoo, missä jäädä bussista ja nousta seuraavaan. Opastaja sekä näyttää reitin että kertoo sen vaiheista ääneen.

Palvelu on jo ollut testikäytössä Helsingissä. Erityisesti Näkövammaisten keskusliiton kautta saaduilta testaajilta tuli paljon palautetta.

– Periaatteessa on mahdollista saada palvelu kaikkien käyttöön. Se tosin edellyttää yhteistyötä liikennelaitosten kanssa, Heimonen sanoo.

– Toistaiseksi palvelu kuitenkin tietää vain reitit ja ajat, jolloin bussien ja junien pitäisi olla pysäkillä. Myöhästymiset eivät ole sen tiedossa.

Näytekappaleet ovat jäävuoren huippu

Kaikki, mitä Rupriikissa voi kokeilla, saattaa olla kuluttajan saatavilla jo parin vuoden kuluttua. Ainakin teoriassa. Esimerkiksi kaikki puhelinmallit eivät sovi yksiin sovellusten kanssa.

– Paljon riippuu yrityksistä. Ne tekevät tuotteita massoille, Heimonen sanoo.

Yksi näyttelyn tavoitteista on madaltaa tavallisen ihmisen kynnystä käyttää ja vaatia teknologiaa. Ihmiset eivät välttämättä tiedä, mikä kaikki on jo mahdollista.

– Haluamme myös osoittaa, että verovarat ovat hyvässä käytössä, Heimonen virnistää.

Tampereen yliopiston kätköissä on tekeillä kaikenmoista – kuin *James Bond* -elokuvien Q:n verstaassa konsanaan. Rupriikissa esillä olevat kapineet ovat jäävuoren huippu.

Nyt nähtävillä olevat esineet ovat olleet kehitteillä pari kolme vuotta, laskutavasta riippuen jopa vuosikymmenen.

– Monet projektit rakennetaan edellisten tutkimusten varaan, Heimonen kertoo. (HäSa)

➤ **UBI – Älyä arkeen -näyttely** on esillä Mediamuseo Rupriikissa Tampereella 13.11. asti. Museo on avoinna tiistaista sunnuntaihin kello 10–18.

Pientä ihmistä ei pidä unohtaa

Pälkäne
Pirkko-Liisa Kastari

Pälkäneläinen pitäjänneuvos **Matti Simola** (kok.) mainitsee kaksi tähtihetkeä 40 vuotta kestäneen kunnallispoliittisen uransa varrelta.

– Olin Pälkäneen kokoomuksen puheenjohtaja silloin, kun Pälkäneestä tuli Suomen kokoomuslaisin kunta.

Toinen tähtihetki oli, kun hänen ollessaan kunnanhallituksen puheenjohtajana Veronmaksajain keskusliitto nimitti Pälkäneen Taloustaitokunnaksi. Keskusliitto nimesi vuosittain tällä tavoin kunnista parhaan taloudenpitäjän.

Kuusi vuotta sitten Simola jäi pois politiikasta kesken valtuustokauden ”eräiden ristiriitojen takia”.

Seuraavissa kunnallisvaaleissa neljä vuotta sitten hän kuitenkin asettui ehdokkaaksi, kun Pälkäneelle syntyi kotiseutuhenkinen ryhmä.

– Halusivat kai vähän uskottavuutta ryhmälle, Simola arvelee syyksi, että Meidän Pälkäne pyysi häntä ehdokkaaksi.

Meidän Pälkäne sai kuusi paikkaa kunnanvaltuuston 27 paikasta. Siitä tuli toiseksi suurin valtuustoryhmä kokoomuksen jälkeen.

Kuntaliitokset ovat leimanneet kulunutta valtuustokautta ja teettäneet valtavasti töitä kuntien virkamiehille. Pälkäne ja Luopioinen päättivät yhdistyä kaksi vuotta sitten. Simola oli yhdistymistä vastaan, niin kuin koko Meidän Pälkäneen ryhmä sekä vihreiden valtuutettu.

– Henkilökohtaisesti olen ollut kuntien yhteistoiminnan kannattaja. Pidin tärkeänä, ettei Pälkäne ota Luopioisia, ettei tule valloittamistuntua, vaan Luopioinen voi tulla halutessaan Pälkäneen osaksi.

Ratkaisevassa valtuuston äänestyksessä luopioislaiset kannattivat yhdistymistä selvin numeroin 15–6 ja pälkäneläiset äänin 20–7. Yhdistymisestä ei onneksi tullut kiikun kaakun -tilannetta.

Simola on nyt sitä mieltä, että yhdistyminen oli hyvä ratkaisu. Hän sanoo aina puhuneensa kuntatalouden vakauden puolesta, mutta nyt ei tahdo mikään riittää. Kuntien tilanne on sellainen, etteivät ne tahdo pärjätä oikein missään.

Kaikkein tärkeimpänä Simola pitää koulu- ja sivistyspuolesta huolehtimista. Myöskään terveyden- ja vanhustenhuollossa ei ole tinkimistä. Pientä ihmistä ei hänen mielestään pidä unohtaa, mutta kuitenkin tämä on unohdettu.

– Perusterveydenhuollossa ja sosiaalipuolella meillä on pitkät perinteet yhteistoiminnasta Kangasalan kanssa. Jos valtiovalta kiristää otettaan kunnista, on helpompi lähteä siihen suuntaan.

Kahden viikon kuluttua pidettävissä kunnallisvaaleissa Simola ei enää ole ehdokkaana. Pitkän uran luottamustehtävissä ahkeroinut mies katsoo, että seitsemänkymppisenä on aika asettua pitäjänneuvoksen rooliin ja antaa aikaa perheelle. (HäSa)

PIRKKO-LIISA KASTARI / HÄSA

Pitäjänneuvos Matti Simolalla ei ole koskaan ollut omaa autoa eikä ajokorttia. Hän pyöräilee kesät talvet asioille ja kunnanvaltuuston kokouksiin Myttäälän kylästä Pälkäneen keskustaan.

70-VUOTIAS

Matti Simola, pitäjänneuvos

- syntynyt 13.10.1938 Pälkäneellä
- vanhan sukutilan viljelijä vuodesta 1964
- valittiin Pälkäneen kunnanvaltuustoon ensi kerran 1973, kunnanhallituksen puheenjohtaja 1993–2001
- Pälkäneen kirkkovaltuuston jäsen 20 vuotta ja sen ensimmäinen maallikkopuheenjohtaja 1976–1994
- Pälkäneen Kokoomuksen puheenjohtaja 1984–1986 ja 1990–1996
- Pälkäne-Seuran aktiivi noin 40 vuotta, mistä puheenjohtaja 28 vuotta
- pitäjänneuvoksen arvo 1999
- perheeseen kuuluvat Tuula-vaimo sekä aikuiset pojat Ilkka ja Jaakko
- kahvitarjoilu on syntymäpäivän aattona, tänään sunnuntaina Nuijan talossa kello 14–17

VIIKON VAIHTUESSA

Ylilento

Viime viikolla katselin komeaa parin-kolmenkymmenen kurjen muodostamaa auraa, joka muutti koko ajan muotoaan. Kurkiaura on aina vaikuttava näky. Katselija tulkitsee siitä elämäniloa ja voimakasta tahtoa uuteen päämäärään, joka osalle linnuista on uusi ja ennennäkemätön.

Ylilentoa säesti iloinen kalkatus: kiitos ja ylistys Luojalle elämän lahjasta, kesästä, lentämisestä. Linnut eivät pode masennusta eivätkä elämän tarkoituksettomuutta, ne ahkeroivat koko kesän ja tietävät syksyn tullen lähtöhetkensä, ja tulevat taas takaisin.

Koko luonto on täynnä symboleja, jotka kertovat meille Jumalasta. ”Koko luomakunta on itse asiassa pelkkää kaunokirjoitusta, eikä tässä kirjoituksessa ole ainoatakaan merkityksetöntä piirtoa.” (Ernesto Cardenal)

Lintujen lento taivaalla, kesän kukat, syksy väreineen, vuosirenkaat männyssä; kaikki nämä välittävät viestin sille, joka osaa niitä lukea.

Jeesus muistutti vuorisaarnassaan ihmistä, joka itsessään on täynnä jumalallista kaunokirjoitusta ja luotu Jumalan kuvaksi, lähtemään luontoretkelle katsomaan taivaan lintuja, miten ne eivät kylvä eivätkä leikkaa, eivät kokoa aittoihin eivätkä pankkitileille.

Linnut kertovat Jumalan huolenpidosta, läsnäolosta maailmassa. Ihminen sen sijaan hukkuu huoliinsa, jos hän vain tuijottaa pörssin ja pankkikoron heilahteluita tai murehtii pelkkiä ikäviä asioita. Elämässä jaksamiseen kuuluu myös ilo, vaikka kurkiaurasta.

Yrjö Niemi, rovasti
Hämeenlinna-Vanaja seurakunta

KUOLLEITA

Maanmittausinsinööri KARL HENRIK GRANQVIST

Maanmittausinsinööri, ylitarkastaja Karl Henrik (Kalle) Granqvist syntyi Janakkalassa Turengissa 31.8.1930. Hän kuoli Hämeenlinnassa Koivikkokodissa elokuussa 2008.

Granqvist pääsi ylioppilaaksi Hämeenlinnan lyseosta vuonna 1951 ja valmistui kolmannen polven maanmittausinsinööriksi Teknillisestä korkeakoulusta 1959. Pian valmistumisensa jälkeen hänet komennettiin monen ikätoverinsa tavoin Lapin jälleenrakennustyöhön.

Lapissa Kalle Granqvistin työalueena olivat Kittilän ja Kolarin kunnat ensin taksapalkkaisena maanmittausinsinöörinä ja maanmittauslaitoksen organisaatiomuutoksen (1971) jälkeen Tornion maanmittaustoimiston virkamiehenä.

Kenttäinsinöörinä hän toimi vuoteen 1974 saakka, jolloin hän siirtyi tarkastajaksi Lapin läänin maanmittauskonttoriin.

Turengissa odotti kuitenkin vanha, perinteikäs kotitalo isäntäänsä, ja Kalle Granqvist palasi Hämeeseen, Hämeen läänin maanmittauskonttorin tarkastajaksi ja sittemmin ylitarkastajaksi vuonna 1978.

Toimitusten tarkastamisen vähennyttyä Granqvist siirtyi osittain kiinteistöjärjestelmän perusparannustyöhön ja kehittyi järjestelmän syvälliseksi asiantuntijaksi.

Kalle Granqvist oli luonteeltaan ystävällinen, vaatimaton ja huumorintajuinen. Lappi ja siellä erityisesti perheelle Äkäslompoloon rakennettu mökki olivat hänelle loppuun asti tärkeitä.

Hänelle oli läheistä luonnossa liikkuminen, kotitalon ja sen puutarhan hoito sekä lukeminen. Turengissa hän osallistui aktiivisesti paikallisen omakotiyhdistyksen työhön parinkymmenen vuoden ajan ja kirjoitti sen historiaa aivan viimeisiin aikoihin asti.

Syöpä mursi Kalle Granqvistin hiljalleen. Häntä jäivät lähimpinä kaipaamaan tytär ja poika perheineen.

Sakari Nikander
Kirjoittaja on vainajan kollega

Martoilta oppia linssien saloista

Hämeenlinna

Etelä-Hämeen Martat järjestää kasvisruokakurssin nimeltä *Kasvisruokaa linsseistä, pavuista, soijasta ja tofusta* tiistaina 21. lokakuuta kello 17.30–20.30.

Kasviksista kokataan osoitteessa Rauhankatu 5. Ilmoittautua pitää 14.10. mennessä numeroon 6821287. (HäSa)

ONNITTELUT

Sydänlämpöiset onnittelut
MARJATTA -äidille ja mummolle Myllymäkeen
Toivottavat: Juha, Raija, Marja-Leena ja Ulla-Maija perheineen

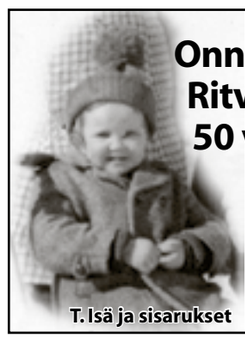

T. Isä ja sisarukset

VIHITTY

Messukylän kirkko
13.9.2008
Suvi ja Juha Koskela
Studio Kallioniemi / Reija Vilmi

KASTETTU

Vernan, Danielin, Benjaminin ja Aadan suloinen pikkuveli (s. 24.8.08) sai 5.10. kasteessa nimen
Aaron Sauli Valdemar
Kasteen toimitti Timo Komulainen
Kummeina Milena ja Topias Komulainen
Kiitos kaikille juhlaamme osallistuneille!
Onnelliset vanhemmat
Piia ja Marko Aitto-oja